

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 52/24-3
Møtedato: 16.10.2024
Journalnummer: 2024/236

Informasjon til sensorer om bruk av KI-verktøy

Bakgrunn

Rapport fra arbeidsgruppen for å utarbeide retningslinjer for bruk av KI i undervisning og prøving ble behandlet i studieutvalgets møte den 19.03.2024. SU uttalte følgende:

Stadieutvalget takker arbeidsgruppen for en god og gjennomarbeidet rapport. Arbeidsgruppen skal ha ros for en grundig rapport som presenterer både utfordringer og muligheter med KI-verktøy, samt konkrete tiltak som fakultetet må følge opp.

SU merker seg at fakultetet må få på plass robuste strukturer som gjør at vi kontinuerlig følger den teknologiske utviklingen innen kunstig intelligens.

SU har også merket seg behovet for endringer i læringsutbyttebeskrivelsen på programnivå, nærmere retningslinjer til studenter, undervisere og sensorer og ikke minst behovet for opplæring.

SU kommer tilbake til mer konkret oppfølging av tiltakene som foreslås i rapporten etter at rapporten er presentert på et lærermøte.

For SUs videre oppfølging er det behov for fakultetsstyrets vurdering av hvor mye ressurser som skal settes av til konkrete tiltak og opplæring – både på kort og mellomlang sikt.

Saken krever rask oppfølging.

Rapporten ble etterfølgende behandlet i fakultetsstyrets møte den 07.05.2024 (sak 28/24) hvor følgende vedtak ble truffet:

3. Styret ber Studieutvalget komme tilbake med konkrete forslag knyttet til KI i undervisning og prøving.
4. Styret ber dekanen komme tilbake med konkrete forslag knyttet til hvordan KI kan inngå som del av det obligatoriske studieprogrammet

Videre er det blitt orientert om rapporten på allmøte, nasjonalt fakultetsmøte og i arbeidslivsforumet.

I rapporten fra arbeidsgruppen følger et forslag om Informasjonsskriv til sensorer ved Det juridiske fakultet, UiB: Bruk av KI-verktøy i arbeider som leveres for godkjenning eller sensur (vedlegg 2). Saken her følger opp forslaget, og det legges frem en ny versjon av informasjonsskrivet (vedlegg 1) som er basert på forslaget fra arbeidsgruppen. Saken legges frem for SU som vedtakssak.

Forslag til uttalelse

SU oppfordrer fakultetsstyret til å vedta «Informasjonsskriv til sensorer om bruk av KI-verktøy». Studieutvalget får fullmakt til å vedta senere endringer i dokumentet.

09.10.2024

HAF/ANNNI

Vedlegg 1:

Informasjonsskriv til sensorer ved Det juridiske fakultet, UiB: Bruk av KI-verktøy i arbeider som leveres for godkjenning eller sensur

Vedtatt av fakultetsstyret 5. november 2024

1. Bakgrunn

Bruk av KI-verktøy som ChatGPT, Microsoft Copilot m.fl. reiser spørsmål knyttet til sensurering og kommentering av juridiske besvarelser. Formålet med dette skrivet er å opplyse sensorer ved Det juridiske fakultet om regelverket for bruk av KI-verktøy i arbeider som leveres for godkjenning/sensur samt saksgang ved mistanke om urettmessig bruk av KI-verktøy.

Merk at de generelle retningslinjene som omtales i det følgende må leses sammen med instruks knyttet til bruk av KI-verktøy som måtte være gitt i den konkrete oppgaven, i sensorveiledninger, på sensormøter mv.

2. Regelverket

[UiBs studieforskrift](#) § 4-3 viser til at studentene skal «oppfylle krav til akademisk redelighet og integritet».

Fakultetet har i [Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen](#) § 4-1 nr. 1 og 2 spesifisert kravet:

1. Alle arbeider som leveres for godkjenning/sensur, skal være studentens eget arbeid. Dette gjelder også der vedkommende arbeid(er) ikke inngår i grunnlaget for karakterfastsettelse. Kilder som nyttes skal angis i overensstemmelse med universitetets retningslinjer om kildebruk. Overtredelse vil bli å vurdere som fusk, se § 4-2. Tekst som er skapt av generativ kunstig intelligens regnes ikke som studentens egen. Dersom slik tekst utgjør en ikke ubetydelig del av det samlede arbeidet, vil kravet til selvstendighet ikke være oppfylt.

2. Bruk av KI-generert tekst regnes som fusk dersom kilden ikke er oppgitt. Dette gjelder selv om besvarelsen som helhet oppfyller selvstendighetskravet.

Videre er fremgått følgende i «Krav til skriftlige arbeider på masterprogrammet i rettsvitenskap ved UiB», punkt 2: «Generelt om krav til skriftlige arbeider på jusstudiet»:

[...]

Bruk av verktøy som benytter seg av generativ kunstig intelligens (som ChatGPT og Microsoft Copilot) gir egne utfordringer knyttet til akademisk redelighet. Dersom du bruker slike verktøy må du skille mellom hva du selv har bidratt med, og hva språkmodellen har bidratt med. I tilfeller hvor du bruker tekst generert av KI-verktøy må du også passe på å opplyse om dette på en etterrettelig måte.

Punkt 3: «Nærmere om kravet til selvstendig arbeid»:

[...]

Dersom du bruker tekst som er skapt av generativ KI, vil du stå i fare for at du ikke oppfyller dette kravet til selvstendighet. KI-generert tekst regnes ikke som din egen tekst, selv om kvaliteten og innholdet i teksten til en viss grad er avhengig av prompten man benytter seg av.

[...]

Du må også henvise på en presis måte dersom du bruker generativ KI for å produsere tekst som skal inngå i besvarelsen din. En tekst som er generert av KI kan ikke gjenskapes av andre. Det er derfor viktig at du forklarer hvordan verktøyet er brukt. For å være trygg på at henvisningen er etterrettelig, må bruken av KI-verktøyet dokumenteres ved skjermbilde av samtalen, eller tilsvarende dokumentasjon (noen av verktøyene har en løsning med permanent lenke, som gir mottakeren av lenken tilgang til hele samtalen. Videre må du beskrive hvordan du har brukt verktøyet. Dokumentasjon i form av skjermbilde og beskrivelse kan legges som vedlegg til besvarelsen din, og vil ikke inngå i ordtellingen. Vedlegg leveres i samme innleveringsdokument, men etter selve oppgavebesvarelsen. Du må i tillegg ha en henvisning i teksten. Eksempler på riktig henvisning og dokumentasjon kan du finne i Veiledning til studentene om anbefalt bruk av kunstig intelligens knyttet til læring og vurdering [lenke].

Mangelfull henvisning til opphavet til tekst som du har brukt i besvarelsen din, vil utgjøre et selvstendig brudd på akademiske standarder knyttet til sitering, og kan regnes som fusk.

5. Hva er tillatt bruk av KI-verktøy?

Studenter kan bruke KI-generert tekst i deler av besvarelsen dersom de har en tydelig kildehenvisning med følgende informasjon:

- navn på verktøyet som har generert teksten
- dato og tidspunkt
- beskrivelse av hvordan studenten har brukt verktøyet
- skjermbilde av samtalelogg med ChatGPT

Studentene må ha en kildehenvisning i teksten, mens beskrivelsen av hvordan verktøyet er brukt og skjermbilde eller annen tilsvarende dokumentasjon legges som vedlegg til besvarelsen. Beskrivelsen og skjermbildet inngår ikke i ordtellingen og skal heller ikke inngå i vurderingen av besvarelsen. I praksis vil et *vedlegg* innebære at studenten klipper inn dokumentasjonen og beskrivelsen i innleveringsdokumentet, etter oppgavebesvarelsen. I innleveringsløsningene våre er det kun mulig å levere ett dokument.

Besvarelsen må likevel oppfylle selvstendighetskravet, jf. punkt 2 ovenfor om krav til selvstendige arbeider. En besvarelse hvor store deler av teksten er generert av KI-verktøy, skal underkjennes selv om korrekt kildehenvisning er på plass.

Tekster som er generert av KI kan ikke gjenskapes, hvilket understreker behovet for tydelig og utfyllende kildehenvisning som identifiserer hvor teksten kommer fra. Manglende henvisning vil bli vurdert som fusk.

6. Hva kjennetegner en tekst som er skrevet av KI-verktøy?

Tekster som er skapt ved bruk av KI-verktøy kan være kjennetegnet ved følgende:

- Språket er preget av generiske formuleringer og rigid struktur, og besvarelsen har en påfallende mangel på grammatiske feil og skrivefeil.
- Språket endrer seg på en unaturlig måte underveis i besvarelsen.
- Besvarelsen inneholder uriktig informasjon, f.eks. henvisning til feil/ikke-eksisterende dom eller annen fakta som ikke stemmer.
- Besvarelsen svarer ikke direkte på det som oppgaven spør om, men beskriver i stedet andre temaer som ligger på siden av det sentrale i oppgaven.
- Besvarelsen behandler stoff som ikke er dekket av emnets undervisning eller pensum.
- Besvarelsen inneholder kildehenvisninger til kilder som ikke eksisterer, eller kilder som eksisterer men ikke har noen relevans for besvarelsen.
- Hele eller deler av besvarelsen er skrevet på engelsk, selv om det ikke er et krav.

Dersom en tekst oppfyller et eller flere av punktene, er det ikke ensbetydende med at teksten er generert av KI-verktøy, men det kan gi anledning til mistanke. Det er viktig å være oppmerksom på at noen av punktene også kan kjennetegne en svak besvarelse. I praksis vil det ofte være en kombinasjon av flere punkter og det samlede inntrykk av besvarelsen som kan vekke mistanke. Særlig vil det første punktet alene sjelden være et tydelig nok kjennetegn, men i kombinasjon med ett eller flere av de andre punktene kan det gi grunn til å mistenke bruk av KI-verktøy. Videre vil typisk noen av punktene gi anledning til større mistanke enn andre. Uriktig kildehenvisning eller informasjon er det ofte vanskeligere å gi en plausibel forklaring på enn f.eks. generisk språk.

Det finnes ulike verktøyer (KI-detektorer) som kan gi en indikator på om en tekst er skrevet av et menneske eller generative KI-verktøy. *Sensorene skal ikke bruke disse i forbindelse med sensurering av besvarelser.*

7. Saksgang ved mistanke om uredelig bruk av KI

Dersom du har en begrunnet mistanke om at besvarelsen – helt eller delvis – er skapt ved bruk av KI-verktøy, ber vi deg om å rette henvendelse til studieseksjonen (se kontaklinformasjon under) med en beskrivelse av de forholdene som begrunner mistanken.

Saken vil deretter bli vurdert av en jurist i studieseksjonen, visedekan for undervisning og evt. emneansvarlig. Det vil bli besluttet om saken skal henlegges eller tas videre. Dersom saken tas videre, vil studenten bli invitert til et møte hvor hen får mulighet til å kommentere på forholdene. Merk at sensor *ikke* deltar på disse møtene eller i den konkrete saksbehandlingen av saken. Du kan bli bedt om å skrive en formell uttalelse til bruk for saken, men har ikke en aktiv rolle i den videre oppfølgingen utover det.

Hvis det avdekkes uredelig bruk av KI-verktøy, vil de faktiske forholdene i saken være avgjørende for hvordan saken skal følges opp. I hovedtrekk kan det være tale om 1) besvarelsen oppfyller ikke kravene til selvstendighet eller 2) en fuskesak på grunn av manglende kildehenvisning.

Saker om manglende selvstendighet kan føre til at besvarelsen underkjennes på faglig grunnlag. Det betyr i praksis at besvarelsen blir annullert.

Saker om fusk avgjøres av Den sentrale klagenemnd ved UiB. Fakultetet forbereder saken til nemnden. Praksis er at nemnda annullerer en besvarelse når fusk er påvist. I tillegg kan studenten utestenges i opptil to semester, avhengig av sakens alvorlighetsgrad, herunder studentens nivå samt arten og omfanget av fusk. Reglene om dette finnes i Universitets- og høyskoleloven § 4-7 første ledd (annullering), og § 4-8, tredje ledd, jf. § 4-7, første ledd, bokstav b (utestenging).

Uavhengig av utfallet i saken, vil du bli bedt om å sensurere besvarelsen. Under behandling av saken vil sensuren bli sperret og frigis bare dersom saken blir henlagt.

Kontaktinformasjon

- 1. studieår: 1.studiear.jurfa@uib.no
- 2. studieår: 2.studiear.jurfa@uib.no
- 3. studieår: 3.studiear.jurfa@uib.no
- 4. studieår: 4.studiear.jurfa@uib.no
- Norske spesialemer: spesialemer.jurfa@uib.no
- Engelske spesialemer: elective-courses.jurfa@uib.no
- Masteroppgave: masteroppgave.jurfa@uib.no

Vedlegg 2:

Opprinnelig forslag fra «Arbeidsgruppen for å utarbeide retningslinjer for bruk av KI i undervisning og prøving».

Informasjonsskriv til sensorer ved Det juridiske fakultet, UiB: Bruk av KI-verktøy i arbeider som leveres for godkjenning eller sensur

1. Bakgrunn

Økt kjennskap til og bruk av verktøyer innen kunstig intelligens (KI-verktøy), herunder generativ kunstig intelligens (eksempelvis ChatGPT) har vært mye omdiskutert i utdanningssektoren, også i forbindelse med sensurering av besvarelser. Formålet med dette informasjonsskrivet er å opplyse sensorer ved Det juridiske fakultet om regelverket for bruk av KI-verktøy i arbeider som leveres for godkjenning/sensur samt saksgang ved mistanke om uredelig bruk av KI-verktøy.

Du finner ytterligere informasjon om verktøy basert på kunstig intelligens [her](#).

2. Regelverket

[UiBs studieforskrift](#) § 4-3 viser til at studentene skal «oppfylle krav til akademisk redelighet og integritet». På UiBs nettside [Reielegheit og fusk](#) er det lagt til et eget punkt «særskilt om kunstig intelligens». Her står det blant annet:

«Som regel er det eit krav om at svaret på eksamen er ein sjølvstendig produsert tekst. Dette gjer at å levere ein tekst som heilt eller delvis er generert vil reknast som fusk, med mindre det er sitert på redeleg måte.»

Fakultetet har i [Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen](#) § 4-1 nr. 1 spesifisert kravet:

*«Alle arbeider som leveres for godkjenning/sensur, skal være studentens eget arbeid. Dette gjelder også der vedkommende arbeid(er) ikke inngår i grunnlaget for karakterfastsettelse. Kilder som nyttes skal angis i overensstemmelse med universitetets retningslinjer om kildebruk. Overtredelse vil bli å vurdere som fusk, se § 4-2. **Arbeider som er helt eller delvis skapt ved bruk av verktøy som benytter seg av generativ kunstig intelligens kan ikke regnes som studentens eget arbeid. Slike arbeider kan også vurderes som fusk med mindre de er sitert på redelig måte, se Særskilt om kunstig intelligens.**»*

I tillegg fungerer retningslinjene «[Krav til skriftlige arbeider på masterprogrammet i rettsvitenskap ved UiB](#)» som veiledning for kravene til akademisk redelighet. Retningslinjene er forankret i fakultetets utfyllende regler § 9-2. Om bruk av KI-generert tekst i skriftlige arbeider heter det blant annet:

Punkt 2: «Generelt om krav til skriftlige arbeider på jusstudiet»:

[...]

Bruk av verktøy som benytter seg av generativ kunstig intelligens (som ChatGPT og Microsoft Copilot) gir egne utfordringer knyttet til akademisk redelighet. Dersom du bruker slike verktøy må du skille mellom hva du selv har bidratt med, og hva språkmodellen har bidratt med. Du må også henvise på en redelig måte.

Punkt 3: «Nærmere om kravet til selvstendig arbeid»:

[...]

Dersom du gjengir en tekst som er helt eller delvis skapt av generativ KI, vil du stå i fare for at du ikke oppfyller dette kravet til selvstendighet. KI-generert tekst regnes ikke som din egen tekst, selv om kvaliteten og innholdet i teksten til en viss grad er avhengig av prompten man benytter seg av.

[...]

Du må også henvise på en presis måte dersom du bruker generativ KI for å produsere tekst. En tekst som er generert av KI kan ikke gjenskapes av noen andre. Det er derfor viktig at du siterer og forklarer hvordan verktøyet er brukt på en slik måte at bruken er etterprøvable. For å være trygg på at henvisningen er etterrettelig og etterprøvable, må bruken av KI-verktøyet dokumenteres ved skjermbilde av samtalen, eller tilsvarende dokumentasjon (noen av verktøyene har en løsning med permanent lenke, som gir mottakeren av lenken tilgang til hele samtalen. Dette vil anses som tilsvarende). Videre må du beskrive hvordan du har brukt verktøyet. Dokumentasjon i form av skjermbilde og beskrivelse kan legges som vedlegg til besvarelsen din, og vil ikke inngå i ordtellingen. Vedlegg leveres i samme innleveringsdokument, men etter selve oppgavebesvarelsen. Du må i tillegg ha en henvisning i teksten. Eksempler på riktig henvisning og dokumentasjon kan du finne i Veiledning til studentene om anbefalt bruk av kunstig intelligens knyttet til læring og vurdering [lenke].

Mangelfull henvisning, både til tradisjonelle kilder eller til bruk av KI-verktøy, vil utgjøre et selvstendig brudd på akademiske standarder knyttet til sitering, og kan regnes som fusk.

3. Hva er tillatt bruk av KI-verktøy?

Studenter kan bruke KI-verktøy i deler av besvarelsen dersom de har en tydelig kildehenvisning med følgende informasjon:

- navn på verktøyet som har generert teksten
- dato og tidspunkt
- beskrivelse av hvordan studenten har brukt verktøyet
- skjermbilde av samtalelogg med ChatGPT

Studentene må ha en kildehenvisning i teksten, mens beskrivelsen av hvordan verktøyet er brukt og skjermbilde eller annen tilsvarende dokumentasjon legges som vedlegg til besvarelsen. Beskrivelsen og skjermbildet inngår ikke i ordtellingen og skal heller ikke inngå i vurderingen av besvarelsen. I praksis vil et *vedlegg* innebære at studenten klipper inn dokumentasjonen og beskrivelsen i innleveringsdokumentet, etter oppgavebesvarelsen. I innleveringsløsningene våre er det kun mulig å levere ett dokument.

Besvarelsen må likevel oppfylle selvstendighetskravet, jf. punkt 2 ovenfor om krav til selvstendige arbeider. En besvarelse hvor store deler – eller hele teksten – er generert av KI-verktøy, kan underkjennes på faglig grunnlag på grunn av manglende selvstendighet selv om korrekt kildehenvisning er på plass.

Tekster som er generert av KI kan ikke gjenskapes, hvilket understreker behovet for tydelig og utfyllende kildehenvisning som identifiserer hvor teksten kommer fra. Manglende henvisning vil bli vurdert som fusk i henhold til reglene i Universitets- og høyskoleloven.

4. Hva kjennetegner en tekst som er skrevet av KI-verktøy?

Tekster som er skapt ved bruk av KI-verktøy kan være kjennetegnet ved følgende:

- Språket er preget av generiske formuleringer og rigid struktur, og besvarelsen har en påfallende mangel på grammatiske feil og skrivefeil.
- Språket endrer seg på en unaturlig måte underveis i besvarelsen.
- Besvarelsen inneholder uriktig informasjon, f.eks. henvisning til feil/ikke-eksisterende dom eller annen fakta som ikke stemmer.
- Besvarelsen svarer ikke direkte på det som oppgaven spør om, men beskriver i stedet andre temaer som ligger på siden av det sentrale i oppgaven.
- Besvarelsen behandler stoff som ikke er dekket av emnets undervisning eller pensum.
- Besvarelsen inneholder kildehenvisninger til kilder som ikke eksisterer, eller kilder som eksisterer men ikke har noen relevans for besvarelsen.
- Hele eller deler av besvarelsen er skrevet på engelsk, selv om det ikke er et krav.

Dersom en tekst oppfyller et eller flere av punktene, er det ikke ensbetydende med at teksten er generert av KI-verktøy, men det kan gi anledning til mistanke. Det er viktig å være oppmerksom på at noen av punktene også kan kjennetegne en svak besvarelse. I praksis vil det ofte være en kombinasjon av flere punkter og det samlede inntrykk av besvarelsen som kan vekke mistanke. Særlig vil det første punktet alene sjelden være et tydelig nok kjennetegn, men i kombinasjon med ett eller flere av de andre punktene kan det gi grunn til å mistenke bruk av KI-verktøy. Videre vil typisk noen av punktene gi anledning til større mistanke enn andre. Uriktig kildehenvisning eller informasjon er det ofte vanskeligere å gi en plausibel forklaring på enn f.eks. generisk språk.

Det finnes ulike verktøyer (KI-detektorer) som kan gi en indikator på om en tekst er skrevet av et menneske eller generative KI-verktøy. Sensorene skal ikke bruke disse i forbindelse med sensurering av besvarelser.

5. Saksgang ved mistanke om uredelig bruk av KI

Dersom du har en begrunnet mistanke om at besvarelsen – helt eller delvis – er skapt ved bruk av KI-verktøy, ber vi deg om å rette henvendelse til studieseksjonen (se kontaktinformasjon under) med en beskrivelse av de forholdene som begrunner mistanken.

Saken vil deretter bli vurdert av en jurist i studieseksjonen, visedekan for undervisning og evt. emneansvarlig. Det vil bli besluttet om saken skal henlegges eller tas videre. Dersom saken tas videre, vil studenten bli invitert til et møte hvor hen får mulighet til å kommentere på forholdene. Merk at sensor *ikke* deltar på disse møtene eller i den konkrete saksbehandlingen av saken. Du kan bli bedt om å skrive en formell uttalelse til bruk for saken, men har ikke en aktiv rolle i den videre oppfølgingen utover det.

Hvis det avdekkes uredelig bruk av KI-verktøy, vil de faktiske forholdene i saken være avgjørende for hvordan saken skal følges opp. I hovedtrekk kan det være tale om 1) besvarelsen oppfyller ikke kravene til selvstendighet eller 2) det kan være en fuskesak på grunn av manglende kildehenvisning.

Saker om manglende selvstendighet kan føre til at besvarelsen underkjennes på faglig grunnlag. Det betyr i praksis at besvarelsen blir annullert.

Saker om fusk avgjøres av Den sentrale klagenemnd ved UiB. Fakultetet forbereder saken til nemnden. Praksis er at nemnda annullerer en besvarelse når fusk er påvist. I tillegg kan studenten utestenges i opptil to semester, avhengig av sakens alvorlighetsgrad, herunder studentens nivå samt arten og omfanget av fusket. Reglene om dette finnes i Universitets- og høyskoleloven § 4-7 første ledd (annullering), og § 4-8, tredje ledd, jf. § 4-7, første ledd, bokstav b (utestenging).

Uavhengig av utfallet i saken, vil du bli bedt om å sensurere besvarelsen. Under behandling av saken vil sensuren bli sperret og frigis bare dersom saken blir henlagt.

Kontaktinformasjon

- 1. studieår: 1.studiear.jurfa@uib.no
- 2. studieår: 2.studiear.jurfa@uib.no
- 3. studieår: 3.studiear.jurfa@uib.no
- 4. studieår: 4.studiear.jurfa@uib.no
- Norske spesialemer: spesialemer.jurfa@uib.no
- Engelske spesialemer: elective-courses.jurfa@uib.no
- Masteroppgave: masteroppgave.jurfa@uib.no